

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII”, asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chtorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Grănițerul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credii (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patru, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăneana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

<p>ABONAMENTUL PE 1 AN LEI 120. — PE 1/2 AN LEI 60. NUMĂRUL 250 LEI.</p>	<p>COMITETUL DE REDACȚIE: Dom. RAȚIU, Ion I. LĂPĚDATU și Const. POPP Redactor responsabil: Vasile Vlaicu.</p>	<p>TAXA PENTRU INSERTIUNI: De fie-care cm ☐ 2 Lei. Bilanțurile după tarif special.</p>
--	---	---

SUMARUL:

Înviera economiei naționale. — Pentru acționari.
— Adunarea generală ordinară a Băncii Agrare, societate anonimă Privilegiată în Cluj.

Cronica simplă.

Înviera economiei naționale.

Sub inspirația aniversării solemne de aproape două mii de ani a celui mai sublim simbol, ce a putut cutremura concepția omească, ca buni creștini și buni români, să încercăm astăzi, la Sfintele Paști, a ne apropia cel puțin cu gândul de sărbătoarea mult dorită a învierii economiei noastre naționale.

Vom încerca un sentiment de ușurare sufletească în mijlocul preocupărilor ridicate la suprafață de mulțimea chestiunilor dictate de problemele impozitelor, scumpetei, inflației, deprecierei valutei, a plăților în străinătate, a transporturilor, a crizei de locuințe, a crizei financiare, a crizei politice și sociale și în sfârșit a crizei morale, ce dă un fond atât de lugubru tabloului răstignirii economiei noastre naționale.

Cum? Din acest chaos de cercuri vițioase mai este oare vre-o ieșire? Mai este oare vre-o nădejde a învierii economiei românești, vom mai vedea noi și Paștile României financiare și economice?

Unde și când?

Dela omul cifrelor și preocupărilor celor mai prozaice, de sigur, nu se pot aștepta înnurile speranței, cari să pătrundă în sufletul cetitorului cu razele luminei mult dorite, nici cu curentul electric al iluziilor. Astfel nici revista noastră nu poate servi cu poezia sublimă, ce o dorim cu toții.

În schimb ne place să vorbim în cifre, fiindcă știm și suntem absolut convinși, că una e una și două sunt mai multe. Și știm, că, dacă am aduna la un loc toate mizeriile economiei și ale finanțelor numai dela război încoace și ca.ă am mai adăuga la acestea și toate studiile și soluțiile propuse, cum și decretule-legi și legile aduse, apoi și măsurile aplicate icicolo în materie, am avea o bibliotecă destul de mare în volume groase, bibliotecă, pe care am răsfoi-o fără să simțim, ce-am pus în fruntea acestui articol. Căci în această bibliotecă ne-am găsi ca într'un neșfârșit labirint de morminte, în cari sunt îngropate rămășițele unei economii zdrobite de marele război.

Dar deasupra acestor morminte auzim glasul cifrelor, cari ne spun, că în economia națională se sfârșește tragedia războiului economic, ce s'a dat *intre sate și orașe*.

Ne spune statistica, că procentul populației românești în orașele Transilvaniei, Bănatului etc. era înainte de război numai de rotunj 170/0. Statistica din 1910 ne spune, că numai în 27 orașe mai mari ale acestor teritorii, României erau

numai 86.000 din totalul de 505.000 al populației acestor orașe. Astăzi proporția elementului românesc ne-o dă statistica din 1920, arătând o sporire de 60% în aceleași 27 orașe, numărând 155.932 Români la un total de 671.367 suflete.

Proporția elementului românesc la sate însă ne-o dau procentele complementare.

Și atunci statistica ne întreabă:

„Cu ce drept și după care lege îndrăznesc aceste orașe să se considere ca depozitare exclusive ale economiei naționale?”

De unde și până unde orașele noastre își asumează dreptul monopolului economiei naționale?”

„Cum? In economia națională a României satele și târgurile curate românești sunt o cantitate neglijabilă față de peștrițele orașe?”

Or, dacă politica economică a trecutului a fost o politică economică a orașelor, rezultatul acestei economii l-am văzut și îl vedem.

Preocupările la ordinea zilei în finanțe, industrie, comerț și în toate manifestațiunile economiei naționale sunt aproape toate preocupările speciale ale orașelor. Nimic de dragul satelor.

Și, dacă se susține, că orașele merită *atențiunea exclusivă* în legislație și în administrație, fie și așa. Atunci ele merită și halul, în care au ajuns: criza de locuințe, criza financiară, scumpetea, mizeriile, boalele fizice și sociale și criza morală. Iar, dacă orașele nu le-au meritat pe acestea din urmă, atunci ele nu merită nici *solicitudiunea monopolizată și pretinsă exclusiv pe seama lor în cadrul problemelor la ordinea zilei*

Statistica ne ordonă să dăm atențiunea cuvenită satelor noastre.

Astfel ochii noștri se îndreptează asupra satelor românești — și sunt vre-o opt mii de sate — și în corpul viguros și sănătos al satelor noastre curate românești vedem învierea economiei naționale. *O sumă frumoasă de comune urbane curate și adevărate românești din Ardeal se găsesec părăsite și neglijate mai rău decât pe vremea persecuțiilor, batjocorite și azi cu numele de „sate”, cu toate acestea, într'o prosperitate nebănuită.*

Căci în cumpăna noastră național-economică, nu știu cum, dar Năsăudul mi-e cu mult mai ponderos decât M-Szigetul de alaltăieri, iar Cugirul și Dobra îmi sunt mai scumpe decât Unterwald-ul de ieri, pentru că Blăjenii nu i-ași da pe trei Aiuduri, deși Aiudul a fost ridicat la rangul de reședință de județ, până

când Blăjenilor nu li s'a dat nici măcar un oficiu poștal. Și nici Buciumul nu l-ași da pe Zălau, cum n'aș da nici Poiana-Sărată pe Mercurea-Ciuc, nici Șiria sau Pecica Română pe Lipova. Și peste tot numi vine să jertfesc miile de sate românești de dragul economiei naționale a celor 27 orașe, fabricate anume de regimul de opresiune de atâtea sute de ani, ca niște citadele de desnaționalizare a Ardealului românesc.

Căci mă gândesc, că orașele și în special orașele mari, sunt în mare parte numai pepinierele păcatelor sociale contra economiei naționale și mi-aș permite întrebarea, oare industria de ce să nu se deplaseze la sate și *pentru-ce să nu pornim pe toată linia o politică economică de sprijinire a satelor și târgușoarelor noastre curate românești*, pentru-că mă doare mai mult, că satele românești au scăzut în intelectuali, pentru ca să sporească populația orașelor, zic, mă doare mai mult, decât m-ar putea satisface creșterea populației orașelor, chiar dacă li s'ar da acestora toate favorurile posibile, ca de ex. o valută superioară francului francez sau elvețian, duplicarea numărului locuințelor, alimente și teatre gratuite, transporturile cele mai ideale, scutire de vămi la import și export, apoi scutire totală de tot felul de impozite și exclusivul drept de exploatare al satelor. Aș rămânea nemângăiat în special atunci, dacă s'ar desființa toate satele pentru a se aglomera milioanele populației rurale în cel mai ideal oraș mondial, ce s'ar edifica în țara noastră.

Avem, de sigur, nevoie de orașe, însă ne trebuiesc orașele românești și poate, că le-am avea mai curând, dacă ne-am preocupa de dezvoltarea satelor și târgurilor noastre curate românești, de adevăratele noastre comune urbane, decât prin îmbulzeala în orașele, cari nu mai sunt decât niște ruine sociale și economice, niște resturi, din cari nu s'ar mai putea alimenta nici oaspeții noi veniți din toate colțurile Europei, atrași de ospitalitatea României.

Odinioară, pe vremuri de răstriaște, satele noastre mai aveau, pe lângă atot puternicul *domn notar*, și luminători ai satelor și mai aveau ici-colo și apărători și ajutători, știut fiind, că toată politica economică era îndreptată sistematic contra satelor noastre românești. Luminătorii satelor noastre erau preoții și învățătorii (guvernul și opoziția locală), apărătorii erau cei mai distinși avocați, ținând în respect toate tribunalele. Și mai erau și ajutători aceiași

avocați, plătind de multe-ori înșiși cheltuielile de drum ale clienților săteni. Mai ajutau și băncile noastre cu credite țărănești ieftine. Dar astăzi satele noastre și-au pierdut cea mai mare parte din luminătorii, apărătorii și ajutătorii lor, rămânând pradă exploatării celei mai vehemente a orașelor. Acesta este motivul, că satele noastre, adevărata noastră economie-națională, luptă acum singure cu ultima energie pentru apărarea existenței economice și în această luptă legitimă de apărare contra orașelor, acestea din urmă sunt biruiți.

Cu cât luminătorii, apărătorii și ajutătorii satelor noastre românești se vor preocupa mai mult de satele părăsite, cu cât Guvernul, Corpurile Legiuitoare și administrația publică pe toate terenele vor da mai curând atențiunea și solitudinea cuvenită satelor noastre, cu atât ne vom apropia mai repede de sfânta și marea zi a învierii noastre economice naționale. Cu concursul orașelor sosirea acestei zile s'ar putea accelera. Dar ea va veni și fără acest concurs, mai încet și mai târziu, însă această înviere va veni cu siguranță, căci în apărarea legitimă a satelor contra agresiunii economice și financiare a orașelor este ceva din eternitate. Timpul le ajută cu infinita sa lungime, ca să supraviețuiască tuturor valurilor venite din ori-care parte.

Concluzia e, că la rezolvarea marilor probleme actuale financiare și economice nu avem decât să descălecăm din spatele satelor noastre românești, pentru-ca să găsim sub noi calul, pe care îl căutam, fiind călare pe el, și nu-l găsiam. Avem în Ardeal și Bănat sate complete și curate românești de câte 5—6000 loc. în cea mai deplină prosperitate, meritând zestrea și atențiunea comunelor urbane. Oficialitatea le zice încă tot: „sate“.

Învieria economiei noastre naționale se va face numai prin cultivarea devotată a satelor noastre. Zicem cultivare, pentru-că am dori să se înțeleagă dragostea, credința și speranța în miile de celule ale economiei naționale, cari sunt satele noastre.

VASILE VLĂICU.

Nu speculați după profituri, pentru-ca să vă chinuiți a le ascunde din fața impozitelor, ori pentru-ca să hrăniți cu ele scumpetea și specula. Osteniți-vă mai bine în cruțare și să deschideți calea concurenței libere.

Pentru acționari.

de Ion I. Lapedatu

Redăm în cele următoare discursul ținut de dl Ioan I. Lapedatu din prilejul adunării generale jubilară a „Albinei“, discurs, ce conține o frumoasă caracterizare a acționarului ardelean din trecut și din prezent și care din motivul acesta credem, că va fi primit cu interes de cititorii acestei reviste.

Iată discursul:

Inalt Prea Sfinția Voastră!

Domnilor și Fraților!

Am adus, prin cei ce ni-au exprimat sentimentele, prin osul re-unoștinței noastre memoriei aceluia, care a avut, a lansat și a propagat cel dintâu ideea înființării „Albinei“, memoriu fericitului Visarion Roman, genialul dascăl dela Rășnari.

Se cuvine, cred, să ne aducem acum aminte și de acei *îndrăsneți* și *entusiaști* tovarăși și urmași ai lui, cari i-au pus la dispozițiune mijloacele materiale, cari i-au îmbiat acel „nervus rerum“, prin care ideea a putut lua ființă, înțeleg pe acționarii de odinioară, de mai târziu și de acum ai „Albinei“.

I-am numit — și se referă aceasta cu deosebire la cei dintâi acționari — *îndrăsneți* și *entusiaști* și să mă credeți, nu fără motiv. Căci, dacă ne vom da seamă de împrejurările de atunci, dacă ne vom transpune cu 50 de ani în urmă, ne vom încredința, că atributele date sunt deplin justificate.

Ideea pentru înființarea „Albinei“, atât de norocoasă și fericită în consecințele ei, a fost primită cu sentimente foarte diferite. Multă însuflețire și speranțe de o parte, dar și mai mult pesimism, scepticism și neîncredere de altă parte. Iar pesimismul, scepticismul și neîncrederea veniau din locurile cele mai însemnate, ce le aveam pe atunci, din anturajul marelui Metropolit Șaguna, care întâmpinase acțiunea pentru înființarea „Albinei“ cu memorabilele cuvinte „Ne sutor supra crepidam“.

Intr-o astfel de atmosferă veți înțelege, că a fost nevie de multă *îndrăsneală* dela primii noștri acționari, spre a se decide să aducă tributul lor material pe altarul celei dintâi încercări de emancipare economică a poporului nostru. Dar, a fost nevoie și de multă *însuflețire*, pentru a putea aduna dela un popor de jobagi un capital de 300 de mii de florini, care echivalat în noțiunea cifrelor de azi reprezintă o sumă enormă. Dela jobagii de odinioară s'a adunat acest capital și e bine să se știe, că nu câțiva capitaliști, nu o clasă suprapusă a dat ființă „Albinei“, ci întreg poporul de dincoace de Carpați. Mai mult de jumătate din primii acționari au fost plugarii și conducătorii satelor noastre, aștorea cu neguțatori, industriașii și intelectualii români de prin acele timpuri, iar promovatorii *îndrăsnelii* și *entusiasmului* cu care s'a înființat „Albina“ sunt tinerii conducători de pe atunci, în frunte cu neuitatul Alexandru Mocsonyi, stăpânit și pătruns de ideile democratice ale filozofilor contemporani.

Aceiași au fost și acționarii de mai târziu: însuflețiți și jertfitori. Sunt tipul acționarilor români ar-

deleni și bănațeni, cari nu erau nici capitaliști, nici rentieri. Erău: avocatul, funcționarul, preotul, dascălul, neguțătorul, meseriașul, plugarul și muncitorul român, care în conștiința datorinței sale morale, de a pune umărul la înființarea instituțiilor financiare naționale, a și esconta munca și truda viitoare prin împrumuturi, cu care își achita acțiunea, mai rar acțiunile semnate.

Pentru aceste jertfe ale lor, acționarii „Albini” și au primit răsplata cuvenită. Și-au primit-o prin o fructificare mulțumitoare a capitalurilor lor, indeosebi după ce „Albina”, trecută peste anii copilăriei, ajutată de mediul sănătos, în care se dezvoltă și de conducerea pricepută și cinstită, ajunsese îndrumătoare a vieții economice și financiare a noastră, Românilor ciscarpatini.

De sigur însă, că mai mare decât resplata materială sunt, pentru acționarii „Albinei”, rezultatele morale, dobândite de întreprinderea lor.

Ea a devenit conducătoarea și ocrotitoarea organizației financiare a Românilor de dincoace de Carpați; a fost — cum ați putut vedea și din scrisoarea domnului Emanoil Ungurian, unul dintre primii acționari — emancipătoarea noastră de sub stăpânirea capitalului străin; a susținut acea falangă de funcționari, cu rol atât de însemnat în viața publică și socială și, în fine, a fost susținătoarea — în unele cazuri inițiatoarea chiar — a celor mai multe dintre instituțiile noastre de cultură și viață națională.

Dar „Albina” în preocupățiunile sale reale, nu a uitat nici pe cele ideale. Promovătoare a culturii de specialitate, a publicat manualele de învățământ la singura școală superioară comercială, ce o aveam în Brașov, iar funcționarii ei — mulți bărbați distinși și aleși — la inițiativa și cu concursul valoros al dlui dr. Cornel Diaconovich, au dat viață și au susținut cu condeii lor cea mai veche și multă vreme cea mai bună, revistă economică de specialitate din întreaga noastră țară.

Toate aceste rezultate sunt o recompensă pentru acționarii „Albinei” și toate actele și scrisorile de recunoștință, cetite în adunarea generală de azi, sunt o dovadă, că talentul lor a fost talentul credinței celei adevărate.

Peste toate acestea, rezultatul cel mai fericit, cel mai bine cuvântat, pe care trebuie să-l scoatem la iveală, ca momentul cel mai strălucit din trecutul „Albinei” este, că prin chemarea ei la viață și prin primul succes, ce l-a realizat, ne-a deșteptat la *conștiința forțelor economice*, de care dispune neamul nostru românesc din această parte de țară, conștiință care ne-a dat curajul, încrederea și avântul, cu care ne-am ridicat și organizat pe terenul creațiilor, justificate de trebuințele noastre reale și naționale, *Conștiința forțelor economice*, de care dispunem, a fost izvorul nesecat, ce ne-a ținut totdeauna vie activitatea noastră pe toate terenele de lucrare pozitivă.

Aduc deci prinosul recunoștinței și admirației noastre primilor acționari; trimitem salutul nostru acelor dintre ei, cari mai sunt încă în viață și dintre cari îmi cade atât de bine să amintesc pe venerabilul bătrîn, pururea tânăr în iubirea lui de neam, pe dl Emanoil Ungurianu, care prin scrisoarea sa, cetită în adunare, a dat „Albinei” un testimoniu atât de frumos și, în fine, salut din tot sufletul și cu toată inimă pe acționarii prezenți și din departări,

dorindu-le să se poată bucura încă multă vreme de instituțiunea lor și de binefacerile, ce le va mai aduce poporului nostru.

Onoare Vouă!

Adunarea generală ordinară a Băncii Agrare, Societate Anonimă Privilegiată în Cluj.

În prezența a peste 70 acționari și penipotenți, reprezentând aproape 30.000 acțiuni, Banca Agrară și a ținut la 8 l. c. a doua adunare generală ordinară.

Deși campania pătimășe, purtată în ultimul timp mai mult pe ascuns decât fațis, lăsa să se prevadă o adunare generală agitată, cu toate acestea am fost surprinși de unitatea de vederi și de solidarizarea completă și unanimă a tuturor acționarilor cu conducerea institutului, de calmul și demnitatea desbaterilor.

Atât darea de seamă a Consiliului de administrație, cât și raportul comitetului de cenzori, bilanțul și propunerile prezentate, cât și raportul delegațiunii speciale exmise la Guvern pentru solicitarea punerii în aplicarea a operațiunilor speciale în funcțiune de reforma agrară, toate au fost discutate echitabil, cu mult interes și în harmonia unei perfecte înțelegeri.

Darea de seamă a Consiliului de administrație, pentru care acționarii și au exprimat mulțumirile lor, fiind de cea mai eminentă importanță în economia noastră națională, o lășăm să urmeze în întregime mi jos. Acționarii prezenți au găsit-o a fi cel mai nimerit *rechizitor național-economic*, noi o găsim a fi dovada cea mai plauzibilă a *inițiativei private, stăruind neclintit și între toate împrejurările pentru soluționarea problemelor național-economice de interes general al țării, o dovadă de patriotismul leal și neprecupețit, cu care toți su tem datori a contribui la refacerea economică și financiară a României întregite.*

Adunarea generală a aprobat cu unanimitate bilanțul și contul profit și pierderi, cum și propunerea pentru distribuirea profitului net.

Dividenda va fi 80% și cupoanele se vor răscumpăra la 25 a lunii curente, având direcțiunea mandatul să clarifice până la acest termen chestiunea impozitului pe dividende, știut fiind, că în baza legii de reforma agrară, posterioară legilor de impozite, Banca Agrară este scutită de orice impozit către Stat, județe și comune.

Adunarea generală a mai dat Consiliului de administrație mandatul cu depline puteri să intervină la factorii în drept pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legii și convențiilor or privitoare la Banca Agrară în funcțiune de reforma agrară din Transilvania Bănat, Crișana și Maramureș.

Iată darea de seamă a Consiliului de administrație :

Onorată Adunare Generală! Domnilor acționari!

Când avem onorul a Vă prezenta astăzi al doilea bilanț al Băncii Agrare, solicitându-vă aprobarea și cerându-vă descărcarea răspunderii, credem, că ni se impune în mod firesc datoria pornită din cea mai severă concepție a conduitei în conducere, să Vă denunțăm încă dela început faptul, deși regretabil că nici acest al doilea an de gestiune nu a fost și nu poate fi considerat drept an normal în viața institutului nostru.

Nu vizăm greutățile generale, cu cari avea și mai are încă să lupte țara întreagă, pentru-ca să poată reveni odată la normalizarea vieții economice și financiare, la consolidarea administrativă și justițiară și la închegarea definitivă politică. Acestea și asemenea greutăți au avut să le înfrunte toate instituțiunile similare. Vom simplifica dar aspectul situației și credem, că este just să arătăm, subliniând tocmai momentele speciale, cari din singularul punct de vedere al institutului nostru, a imprimat timbrul anormalității și pe întreg anul trecut de gestiune.

Iar acest special moment residă în faptul, că pe lângă toate stăruințele, ce a depus Direcțiunea în baza încredințării, ce i-ați dat din adunarea generală ordinară dela 25 Mai ale anului trecut, ca să limpeziască definitiv situația de drept a Băncii Agrare în raporturile ei către Stat și în funcțiunea ei de reformă agrară, împrejurările politice ale anului trecut au evoluat în așa fel și evenimentele legislative s'au amânat în așa măsură, încât abia la 16 Noemvrie 1921 s'a putut publica în Monitorul Oficial No 210 nouile statute ale Băncii Agrare.

Abia dela această dată încoace se va putea vorbi de o ființare normală a institutului nostru, fiind abia în aceste statute cuprinse definitivele convențiuni încheiate cu Statul Român privitor atât la rolul și rostul Băncii Agrare în cadrele reformei agrare ardelenesti, cât și la deosebitele favoruri și înlesniri de natură fiscală, justițiară și administrativă, cari toate împreună formează nu numai contravaloarea serviciilor, ce le face Banca Agrară pentru Stat, ci dau posibilitatea acestui institut, ca, înfăptuită odată reforma agrară, să-i înlesnească procesul dezvoltării economice fără zguduiri și salvagardând, ba potențând chiar viitoarea producțiune.

Temelia puternică și nealterabilă a Băncii Agrare va rămânea de aici înainte legea reformei agrare din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, promulgată prin înaltul decret-regal No 3610 din 23 Iulie 1921 (Monitorul Oficial No 93 din 30 Iulie 1921 și în special articolele 86, 87 și 137 ale acestei legi, pe cari le înregistrăm textual:

Art. 86.

„Plata prețului pentru fie care proprietar se face de îndată ce exproprierea este definitivă. Statul face plata prețului totdeauna prin consemnarea numerarului și rentei cuvenite la Banca Agrară din Cluj. El se liberează valabil prin simplul fapt al consemnării prețului. Proprietarul va ridica numerarul sau titlurile de rentă dela Banca Agrară numai cu autorizația judecătorească, ca autoritate a cărții funduare competențe“.

Art. 87.

„Ori-ce acțiune de revendicare, urmăriri imobiliare sau de venituri, precum și ori ce drepturi reale privilegii, ipoteci legale sau convenționale, uzufruct, servituti, embatic sau besman și ori ce altele de ori-ce natură chiar cunoscute Statului, nu pot împedica exproprierea și rămân desființate de drept asupra porțiunii expropriate din ziua consemnării prețului cuvenit în rentă la Banca Agrară. Judecătoria, prin oficiul cărții funduare, în urma cererii Casei Centrale a împroprietăririi și sub dovada consemnării prețului va ordona radierea tuturor acestora deasupra porțiunii expropriate și închiderea ori-cărora dosare de acțiuni sau urmăriri.

De asemenea, până la consemnare, ori-ce cesiune, urmăriri, popriri și sechestre nu se pot înființa în mâinile Statului, care nu are a ține seamă de ele, iar cele înființate rămân de drept desființate“.

Art. 137.

„Toate operațiunile financiare decurgând din aplicarea acestei legi se fac în contul Statului prin Banca Agrară, societate anonimă cu sediul în Cluj, după normele și în condițiunile ce se vor stabili într-o convențiune aprobată de consiliul de miniștri.

Banca Agrară își va spori treptat capitalul social inițial, prin emisiuni fuzionări sau participări, până la suma de lei 150.000.000. — Aceste sporiri de capital, prin derogare dela orice dispoziții contrare cuprinse în legi și ordonanțe, se vor face în baza deciziunilor consiliului de administrație.

Fondul anticipat de Stat rămâne la dispoziția Băncii Agrare și mai departe în aceleași condițiuni.

Statutele Băncii Agrare vor fi modificate conform dispozițiunilor Legii de față și a convențiunii încheiate cu Statul și vor fi aprobate de consiliul de miniștri.

Cu autorizația și în condițiile stabilite prin jurnal al Consiliului de miniștri, Banca Agrară va beneficia de toate drepturile asigurate prin legi speciale ungare, institutelor privilegiate de Credit funciar, cari nu-și au sediul principal pe teritoriul României și însărcinată cu lichidarea afacerilor acestor institute.

In tot ceea-ce privește operațiunile sale în legătură cu legea de față, Banca Agrară va fi scutită de ori-ce impozite și competențe fiscale.

Pentru arenzile și anuitățile restante, Banca Agrară este autorizată să-și urmărească debitorii pe cale administrativă.

În baza acestei legi s'a încheiat între Banca Agrară și Statul Român convențiunea din 23 Iulie 1921, publicată în Monitorul Oficial No. 92 din 29 Iulie 1921 și convențiunea din 18 Octombrie 1921 publicată în Monitorul Oficial No. 180 din 11 Noembrie 1921. Ambele aceste convențiuni, prima cuprinzând atribuțiunile speciale ale Băncii Agrare în cadrele reformei agrare și comisioanele procentuale, ce revin institutului drept contravaloare pentru serviciile aduse, a doua cuprinzând favorurile și înlesnirile de natură fiscală, justițiară și administrativă, ce i se acordă băncii pentru înlesnirea urmăririi scopurilor sale generale în cadrele viitoarei politici economice și financiare a României întregite, sunt înregistrate în statul votat în adunarea generală extraordinară a societății în ședința sa din 15 Noembrie 1921 și aprobate de consiliul de miniștri prin jurnalul No. 5253 din 2 Decembrie 1921 și publicat în Monitorul Oficial No. 210 din 16 Decembrie ale aceluiași an.

Din datele legii pentru reforma agrară, a convențiunilor și a statutului Băncii reiese evident, că în cursul anului trecut institutul nostru nu a putut să-și urmărească în deplină libertate, cu deplină siguranță și putând solicita deplina încredere a publicului și a clientelei, toate scopurile pentru cari a fost creat și în special, stăgând punerea în practică a reformei agrare din motive, firește, cu totul independente de institutul nostru, acesta nu a putut să-și îndeplinească mai ales îndatoririle și misiunea sa în funcțiune de reforma agrară. Atacurile lansate împotriva institutului nostru în această materie sunt lipsite de ori-ce bază și arată limpede nota unei calomnioase dușmăanii față de un institut, al cărui scop este binele public și a cărui ființare este și va rămânea o necesitate.

Cu ochii țintă înainte spre scopul marelui, pe care l-am impus institutului nostru, să ni se ierte dar, dacă prețetăm a ne ocupa de istoricul mai marilor sau măruntelor mizerii, cari ni s'au făcut nu numai dintr-o singură parte, până când să ajungem a vedea fixată cel puțin pe hârtie, dar pe hârtia oficială a legii și a convențiunilor bilaterale, prin urmare inalterabile, temelia, credem, de aici înainte solidă a institutului nostru și de aceea reiese limpede, că în ferma credință a acestei legalități, eram îndreptățiți, ca activitatea pentru viitor a institutului nostru să o fixăm în cadre mai largite și mai bine precizate, așa cum ele sunt depuse în cap. II, art. 2. al statutului în vigoare.

Vedeți, Domnilor acționari, că numai încrederea deplină în absoluta legalitate a formei și fondului, în temeiul cărora s'au fixat atribuțiunile Băncii Agrare, am putut fi în măsură să-i fixăm datoriile activității viitoare în așa fel, depunând în articolele acestui statut un întreg program economic și financiar, care în toate amănunțele sale numai interesului general al țării întregite îi poate servi și în special va fi chemat să rezulte noi forțe de viață și de închegare pentru partea țării, care ne interesează în deosebi, pentru Transilvania, Bănat, Crișana și Maramureș, cari până aici au fost tocmai sub raportul economic și financiar, ce privește mai ales elementul românesc, atât de mult neglijate și pentru ridicarea cărei părți de țară a fost în special chemat la viață institutul nostru.

Rămâne, dar, de datoria noastră, ca cu ocaziunea dării de seamă către această adunare generală, să insistăm cevași mai mult asupra întreg rostului institutului nostru, cum el este fixat în scopul și operațiunile societății.

„Banca Agrară se va ocupa, în genere, cu tot felul de operațiuni, afaceri și întreprinderi, de bancă, de bursă, agricole, comerciale și industriale în cadrele fixate de legea comercială și de celelalte legi speciale.”

Lipsa aproape totală a unui mare institut financiar în teritoriile noastre atât de importante și interesante, mai cu seamă sub raportul industrial și comercial, credeam, că nu numai ne îndreptățeste, dar ne și îndatorează a fi pus temelia unui mare și puternic institut bancar, care, sub raporturile deosebite, condiționate de structura juridică diferentă a proprietății, de împrejurările deosebite ale întregii economii, de nevoile speciale a deosebiților factori de producțiune, să facă față acestor nevoi și să fie de legătură cu finanța și producțiunea restului de țară. Nu puteam dar, ca elementul românesc de aici să nu-l cointeresăm cu maximul său de putere materială la întregul acest complex de producțiune națională și să nu-l înrolăm astfel în cel mai efectiv mod, ca, aducându-și întreg aportul său intelectual și moral, să contribuie și el la urcarea generală a producțiunii țării.

Nu puteam și nu ne era ertat să creăm o instituțiune cu atribuțiuni speciale numai, pentru-că golurile sunt atât de mari, încât ele trebuiau umplute pretutindeni, chiar și dacă umplerea lor ar fi reclamat cel mai uriaș efort. Ne dăm seama de greutatea problemei, sau mai bine zis a complexului de probleme, ce ne-am însărcinat a le duce la îndeplinire și tocmai în conștiința acestei greutatei ne-am simțit îndreptățiți a reclama și ne-am simțit mulțumiți a primi unele din favorurile și înlesnirile legale, ce ni le fixează convențiunile încheiate cu Statul Român. Poate tocmai în temeiul acestor favoruri și înlesniri speram să putem realiza specialele noastre îndatoriri, luate asupra noastră față de Stat în cadrele reformei agrare, pe lângă comisioanele procentuale atât de reduse, cum sunt ele fixate în prima convențiune. Și tocmai în baza acestei situațiuni, am putut lua asupra noastră sarcina nu prea ușoară a următoarelor operațiuni, prin cari Banca:

a) *va lichida afacerile acelor institute privilegiate de credit funciar, care nu-și au sediul principal în teritoriul României, în baza convențiunilor speciale încheiate de Statul Român, conform legii.*

b) *Va acorda credite pe termene lungi garantate instituțiunilor și întreprinderilor statului, municipiilor și comunelor, bisericilor, corporațiunilor și societăților îndreptățite a încasa contribuțiuni publice, cum și societăților de căi ferate, navigațiune fluvială, de canalizare cu circulațiune publică, cum și comunităților de avere, composesoratelor și proprietarilor particulari, prin emisiuni de scrisuri fonciare și obligațiuni în baza legilor în vigoare.*

c) *Va achiziționa tot felul de moșii și bunuri imobiliare, cu scop de a le lichida în cadrele reformei agrare și a le parcela sau coloniza, urmărind alte scopuri de politică economică națională.*

d) *Va converti sau intermedia convertirea datorii rezultate în urma parcelărilor și colonizărilor făcute până la reforma agrară.*

e) *Va converti și intermedia convertirea a ori-cărora datorii de lichidat ce vor decurge din dispozițiile tratatului de pace dela Trianon și din dispozițiunile convențiilor pentru executarea acestui tratat.*

Cum pentru îndeplinirea acestor îndatoriri se prezintă ca o imperioasă nevoie lărgirea și în teren a cadrelor administrative ale Băncii Agrare, conducerea institutului nostru și-a crezut de datorie, ca să inițieze înființarea de sucursale și agenturi pe întreg teritoriul Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului, fixându-și drept program organizarea acestor antene în toate centrele județene și cu tribunal, cum și în toate localitățile cu judecătoria de ocol. Până la înființarea acestor sucursale și agenturi, ca fiind în mod organic legate cu institutul-mamă, Banca Agrară a luat contact și-și va fixa legăturile de reciprocă colaborare cu institutele provinciale astăzi existente, de preferință cu cele înregimentate în cadrele și sub controlul «Solidarității». Tot din această idee a isvorât nevoia înființării sucursalei Băncii noastre la București, pentru care în cursul anului trecut s'a cumpărat și adaptat localul din Strada Sf. Constantin No 4.

Evident, că preocupările principale ale institutului nostru au fost fixate dela început și vor rămânea cele ale unui institut eminent funciar, pentru credite agricole, mai ales de lungă durată și pentru promovarea economiei și producțiunii rurale, neputând fi neglijate în mod firesc, valorificarea industrială și comercială, a acestor articole de producțiune, așa după cum aceste preocupări sunt fixate în articolele exemplificative ale scopului și operațiunilor societății:

f) *Va acorda în special credite pe termene lungi luând garanțiile necesare, comunelor și composesoratelor pentru achiziționarea de islazuri și păduri.*

g) *Va da și lua cu arendă sau va înființa și va participa la înființarea de societăți de arendare, precum și la tot felul de întreprinderi ale industriei agricole.*

h) *Va înființa ferme model, în special pentru nobilitarea și selecționarea semințelor.*

i) *Va înlesni lucrarea pământului prin promovarea industriei mașinilor și a uneltelor precum și prin promovarea importului acelor și închirierea lor la agricultori.*

j) *Va întreprinde și va finanța întreprinderi pentru construcțiuni de locuințe rurale model și locuințe ieftine pentru lucrători și funcționari.*

k) *Va acorda credite pe termen lung pe clădiri și construcțiuni.*

l) *Va înființa antrepozite publice.*

m) *Va îndruma, va sprijini și va înlesni inițiative și organizațiuni pentru promovarea agriculturii.*

n) *Va organiza mișcarea cooperativă.*

O privire asupra bilanțului anului trecut de gestiune este de ajuns pentru a Vă încredința, că cele mai multe din aceste preocupări nu au putut fi nici măcar atinse, necum realizate.

Unele dintre cele mai importante, ca de ex. lichidarea afacerilor acelor institute privilegiate

de credit funciar, cari nu-și au sediul principal în teritoriul României, cari însă, după cum V-am arătat și în raportul nostru asupra anului de gestiune 1920, aveau un larg câmp de activitate și de interes în teritoriul astăzi al României întregite, ca să poată fi inițiate, după cum i se impune aceasta ca atribuțiune Băncii Agrare, prin însuși art. 137 al legii despre reforma agrară, va trebui să le premeargă convențiunile speciale încheiate cu Statul Român, în special cu Ungaria și Austria, iar altele vor trebui să fie mai întâi normate prin alte convențiuni internaționale, ce le va încheia Statul Român, cum este convertirea și intermedierea convertirii ori-căror datorii de lichidat, ce vor decurge din dispozițiile Tratatului de pace dela Trianon și din dispozițiunile convențiunilor pentru executarea acestui Tratat. Și, tocmai fiind una dintre atribuțiunile date institutului nostru lichidarea unor asemenea afaceri, legături și gestiuni, ar fi de dorit, ca cu toată sarcina, ce i se impune abia acum înființatei Bancii Agrare, cum ea este încă în plină organizație, ca la toate conferințele, ce se vor ținea în această materie, să-i fie luat avizul și să-i fie solicitat concursul, putând negreșit și această instituțiune să contribuie prin aportul intelectual al conducerei și al funcționarilor săi speciali, la resolvarea mai ușoară din punct de vedere practic mai ales al acestor atât de variate și atât de multiple probleme. Până astăzi institutul nostru de câte-ori a fost solicitat, și-a dat obolul și-și va da totdeauna concursul efectiv cum a fost și la recenta conferință ținută la Roma, participarea ca delegat al Ministerului de Externe a D-lui Vasile Vlaicu funcționarul superior al Băncii noastre.

Tot atât de evident este mai departe, că acordarea împrumuturilor pe termen lung va rămânea condiționată pe de o parte de situația generală a scumpetei sau ieftinătății creditului și mai cu seamă a stabilizării mai curând sau mai târziu a fluctuațiunii dobânzilor. Iar ce privește acordarea de credite pentru municipii și comune, corporațiuni și societăți îndreptățite a încasa contribuțiuni publice etc., punerii în curgere a unor asemenea credite va trebui să-i premeargă unificarea legilor administrative și în cadrele lor fixarea autonomiei economice a acestor municipii și comune, cum această atribuțiune a lor astăzi este suspendată în cercul de activitate mai restrâns al institutului nostru.

Având însă convingerea, că în evoluția normală a României întregite toate aceste condițiuni vor fi realizate și cum suntem siguri, că în cadrele acestei normale evoluții structura juridică deosebită a proprietății noastre imobiliare va rămânea încă o bună vreme în deosebire de cea a restului țării, menținându-se la noi în întregime sau instituțiunea atât de importantă a cărților funduare și a cadastrului, credem, că institutul nostru cu favorurile, înlesnirile, privilegiile chiar, fixate în a doua convențiune va umplea tocmai golul ce a rămas în urma fireștei restrângeri a activității pentru acest teritoriu a fostelor institute privilegiate ungare, a căror atribuțiuni și privilegii au trecut în baza articolului 137 al legii reformei agrare asupra institutului nostru.

Și ceea-ce va rămânea poate de o importanță și mai capitală, tocmai prin aceste favoruri și privilegii, întărit institutul nostru va putea fi Statului Român pentru viitor de efectiv ajutor, pentru-ca această instituțiune a cărților funduare și a cadastrului să fie generalizată pe teritoriul României întregite. Iar, cum similarele instituțiuni ale vechiului regat, Creditul urban și Creditul rural, cum și în parte Banca Agricolă tot asemenea Casa centrală a băncilor populare și cooperației, apoi Casa Rurală și Casele de împrumut pe gaj au similare favoruri și privilegii, credem a fi fost just să fi reclamat și a fi fost drept să fi obținut aceste privilegii și favoruri pentru Banca Agrară, cum ea îndeplinește totodată și sarcina financiarizării reformei agrare, scutind Statul Român de o sumă cu mult mai însemnată de cheltuieli, decât e contravaloarea pecuniară a acestor scutiri și cum mai înainte institutele privilegiate ungare beneficiau de totalitatea acestor privilegii numai și numai pentru înlesnirea creditului agricol și încadrarea lor mai efectivă în politica economică a țării, căreia îi aparțineau fără ca în schimb să fi avut obligamentul a desărcina Statul de îndeplinirea muncii și cheltuielilor atât de oneroase, cum sunt cele ale reformei agrare.

După cum ați binevoit a Vă convinge, Banca Agrară abia la 16 Decembrie a. tr. a putut fi statutar încadrată în mod definitiv și legal pe temelia nouă în economia noastră financiară și economică-națională și în special în funcțiunea sa de reformă agrară. Nu ne este ertat a scăpa însă privilegiul de a Vă mărturisi, că această încadrare, până astăzi, a trebuit să rămână încă tot numai o simplă formalitate.

Anume: Rostul Băncii Agrare în toate prerogativele, privilegiile și scutirile sale era condiționat de însuși rolul ce i-a fost fixat în cadrele reformei agrare. Iar această lege a reformei agrare a fost abia la 30 Iulie 1921 promulgată prin publicarea în Monitorul Oficial. Convențiunile de bază ale structurii și ființei de aici înainte ale Băncii Agrare n'au putut fi încheiate decât: una la 23 Iulie a. tr., cealaltă la 18 Octombrie a. tr., iar ratificarea și publicarea ratificării în Monitorul Oficial al Statului, abia la 16 Decembrie a. tr.

Toate aceste dispozițiuni legale, convențiuni bilaterale între Stat și bancă, cari necesită și reclamă o încadrare organică în aparatul administrativ, politic și financiar, în aparatul justițiar, de comunicație și de poștă al Statului Român, impuneau o serie întregă de regulamente ale punerii în practică pentru organele executive ale Statului. Or, cum din data publicației Statutului vedeți, că ea este făcută câte-va zile după demisionarea guvernului Averescu, Vi se va părea evidentă urmarea, că acest guvern, care a stabilit și statornicit situația de drept a Băncii Agrare, nu a fost pus în posibilitatea de a-i încadra această situațiune în mecanismul administrativ executiv al Statului Român. Următorul guvern, Take Ionescu, în urma răstimpului scurt de gestiune, fatalmente trebuia să intrelase această încadrare.

Atmosfera agitată prin nouile alegeri au împedecat și pe actualul guvern Brătianu de a se ocupa până astăzi de punerea în practică a acestor convențiuni fundamentale ale Băncii Agrare și de înregimentarea completă a institutului nostru în serviciul mai cu seamă al reformei agrare, cum împedecat a fost tot de aceleași împrejurări, pe semne, de a se ocupa în mod intensiv și efectiv chiar de soarta reformei agrare însăși. Și așa a trecut un sfert de an al noarei gestiuni, fără ca rostul nostru practic să poată fi limpezit și datoriile noastre de bază să poată fi împlinite.

Este nu pentru descărcarea răspunderii noastre, ci pentru fixarea unui fapt istoric, când subliniem, că nu din vina institutului nostru s'a întârziat cu punerea în practică și cu rezolvarea atât de arzătoarei chestiunii a reformei agrare transilvănene, ci tocmai această întârziere independentă de noi a rezultat pentru anul trecut și va împedeca poate și pentru anul prezent dezvoltarea integrală a activității rodnică și de obște folositoare a institutului nostru.

Cum însă temelia primă și principiară a acestui institut a fost la înființarea lui, pusă tocmai de guvernul Ion I. C. Brătianu, prin publicarea decretului-lege pentru înființarea Băncii Agrare Nro. 4167 din 12 Septembrie 1919 și cum întreg rostul ei era atât de bine înțeles de reprezentantul de atunci la agricultură, Dl I. G. Duca, al acestui Guvern, cum se poate releva din citatul expunerii de motive premergător aceluia decret-lege și înregistrat în raportul nostru către adunarea generală ordinară a anului trecut, avem toată nădejdea, că actualul guvern va înțelege în ntregime sa nevoia urgentă și imperativă a limpezirii situației de fapt a Băncii Agrare, atât în cadrele finanțelor și economiei generale a țării, cât mai mult în cadrele infăptuirii reformei agrare transilvănene, mai ales, că situația de drept fiind în toate punctele ei până la cele mai meticuloase amănunte definitiv și inalterabil limpezită și neputându-ne nici măcar închipui, că ar putea să existe motiv sau posibilitate, ca această situație de drept să fie unilateral alterată și alterabilă, atribuim deci numai acelei imposibilități fizice în timp a factorilor conducători, de a-și fi instruit în mod satisfăcător organele subalterne executive privitor la rostul, rolul, îndreptățirea și datoriile Băncii Agrare, faptul, că până astăzi institutul nostru a fost întâmpinat din partea acestor organe de refuzuri și neînțelegeri, când noi pășiam pe calea, ce ne-o indica și ne-o poruncia chiar legea și obligamentele noastre fixate în convențiuni.

Și acum, când recent, împinși de porunca nevoilor vieții vii și nestătătoare pe loc, am fost nevoiți să trimitem o delegațiune oficială din sânul Consiliului nostru de administrație pentru a solicita imediata și precisă punere în practică a tuturor drepturilor și obligamentelor noastre, am fost întâmpinați din nou, tocmai din partea membrilor guvernului, cu o nedumerire. Socotim, că această nedumerire nu poate isvorî din nesocotința justeții drepturilor noastre, nici prin deprecierea nemotivabilă a serviciilor ce suntem chemați și suntem în stare a face Statului Român și economiei naționale, ci simplu din faptul, că guvernul Țării este încă în plina turburare a atmosferei de după alegeri. Vom solicita dar din nou, în curând, dar la timp poate mai potrivit limpezirea situației de fapt a institutului nostru, scuzând precipitația pasului nostru recent prin singurul motiv, că după doi ani de gestiune, ne simțiam obligați, ca să Vă putem da D-Voastră, acționarilor și jertfitorilor pentru această cauză și instituțiune publică, zic, să Vă putem da odată și odată în fine și lămuririle definitive, cum circulă de altfel destule știri malcontente în jurul acestei chestiuni, creând institutului nostru o atmosferă neprielnică, o atmosferă de echivoc, care nu poate fi folositoare și nu-i ertat să rămână păgubitoare nici economiei noastre naționale, nici institutului, care este unul dintre cei mai importanți factori ai acestei economii.

Și în fine, tocmai pentru motivele mai sus amintite regretăm, că în tocmai cum anul trecut am fost nevoiți să Vă cerem încredințarea urmării drepturilor cu deplină putere pentru limpezirea situației de drept a Băncii Agrare, asemenea trebuie să Vă cerem astăzi încredințarea, iarăși cu deplină putere a limpezirii situației de fapt în baza drepturilor câștigate ale Băncii Agrare, chiar și când această situație de fapt nu ar putea fi dobândită, împotriva tuturor speranțelor noastre, decât pe calea justițiară.

Am fost nevoiți să insistăm asupra acestui tablou al situației în toate amănunțele sale nu pentru motivul, ca, zăgrăvind în colori întunecate greutățile, cu cari a avut să lupte și cari i-au mai rămas

mărit-o și pe care, întăriți în credința justeții ei prin votul de aprobare al Domniilor Voastre, a fost pentru Banca Agrară chiar și în aceste vremi tulburi și neprielnice producției naționale, crearea de condițiuni favorabile pentru export și valorificare, numai prin aceasta putându-se ajunge la echilibrarea balanței noastre comerciale externe, la consolidarea și îmbunătățirea valutei noastre, la ieftinirea și normalizarea traiului nostru, la împăcarea generală sufletească, condițiunea cea mai principală a efortului fizic și moral și a jertfei conștiente pentru viitorul sănătos al țării întregi.

Intrând acum în amănuntele gestiunii anului trecut, a căror oglindă fidelă este bilanțul prezentat, dați-ne voie a Vă arăta în rezumat activitatea institutului în categoriile desemnate de principalii ei rami de activitate și după rapoartele speciale prezentate de respectivii directori:

In cadrele reformei agrare:

Activitatea băncii s'a mărginit în cursul anului trecut la avansarea în contul statului a sumei de 3,298.111'86 Lei, ordonanțată de forurile competente, servind pentru acoperirea cheltuielilor lucrărilor pregătitoare înlăptuirii reformei agrare.

Situațiunea punerii în practică a reformei agrare fixată în legea votată de parlament, întârziind votarea acestei legi, nu ne-a pus în măsura de a putea contribui mai efectiv pentru promovarea acestui proces economic și social atât de important și pentru neam și pentru țară.

Până la limpezirea situației de drept în funcțiunea de reforma agrară a institutului nostru, organele conducătoare și executive nu ne-au cerut și nu ne-au îngăduit alt rol, iar încassarea arenzilor forțate, cu toate că în baza decretului-lege antemergător actualei noastre temelii de organizare rămănea să fie o atribuțiune a Băncii Agrare, nu ni s'a acordat, ceea-ce la tot cazul a rezultat pentru institut un deficit nu numai al lipsei comisioanelor de încasare, ci al cheltuielilor aievea făcute pentru organizarea institutului nostru așa fel, ca să poată satisface la timp și precis acestui obligament.

Pentru complectarea tabloului situației trebuie să Vă notificăm, că în noul an de gestiune nici cel puțin ordonanțarea cheltuielilor de reforma agrară nu s-a mai făcut din partea organelor competente către Banca Agrară, prin urmare nici în situația de a avansa aceste cheltuieli nu am fost puși, cu toate că dela Anul-Nou încoace situația legală a Băncii noastre ne îndreptățește a reclama îndeplinirea tuturor operațiunilor financiare pentru reforma agrară prin institutul nostru, ceea ce am reclamat și făcut, cum V-am amintit.

În conștiința, că Banca Agrară erte unul dintre cei mai importanți factori promotori ai punerii în practică b'ne și repede a reformei agrare, trebuie să reclamăm cu insistență această sarcină pentru noi, indiferent, că ea și operațiunile rezultate din ea aduc totodată și în câștig material institutul nostru, un câștig, care e cu atât mai justificabil, cu cât munca depusă pentru ajungerea lui și degrevarea de sarcini și cheltueli a Statului pentru rezultarea lui, stau în disproporție cu mărimea efectivă ce ne-o oferă.

În conștiința publică Banca Agrară este trecută drept factor indispensabil al reformei agrare și de aceea chiar și în interesul viitoarei reputații a institutului nostru trebuie să subliniem deosebit permanența noastră sollicitudine de a face totul pentru cea mai sănătoasă rezolvire a acestei probleme și de a ne feri a lua asupra noastră răspunderea unor omiteri, a căror vină nu o avem.

In activitatea de organizare:

Raportul directorului respectiv ne arată, că Banca Agrară, având la temelie pe lângă cei 920 acționari particulari, recrutați dintre fruntașii neamului nostru, cu micile lor economii, cari nici decum nu se pot înfățișa în ipostaza capitalismului, dar mai ales având ca fondatori cele 86 bănci românești provinciale și cele 135 fonduri bisericești, școlare și culturale ale ambelor confesiuni, reprezintă în cea mai fericită formă organismul economic-financiar, chemat să inițieze, să consolideze și să înlesnească mijloacele necesare de muncă și îndrumare a producției, prelucrării și valorizării bunurilor bogate ale Ardealului împreună cu promovarea economiei naționale generale ale României întregite.

În acest sens direcțiunea organ zării a inițiat și colaborat în mare măsură la următoarele acțiuni:

1. A aranjat împreună cu institutele surori trei congrese economice, la Cluj, Alba Iulia și București, în cari a dat material de discuție în chestiunile de: schimbarea coroanelor, impozite, Banca Națională, taxele vamale și politica vamală, import și export, insistând mai ales asupra valorizării lemnului, a vitelor și a repartizării cerealelor pentru ieftinirea traiului și a producției și pentru normalizarea valutei.

2. A contribuit în largă măsură la reorganizarea asociației institutelor de bani: „Solidaritatea“, care și-a mutat sediul la Cluj împreună cu „Revista Economică“.

3. A inițiat lucrările pentru înființarea unei burse de mărfuri și efecte în Cluj.

4. A inițiat și publicat diferite studii și broșuri asupra unora dintre cele mai importante probleme economice și financiare, ca de ex. Gazul Metan, studiul Dlui Ing. Vasile Lazar, Călașa contribuțiilor directe și impozitelor societăților pe acțiuni, de Dr. G. Ciuta, diferite studii asupra căderilor de apă transilvănene și asupra navigabilității Mureșului, traducerea din limba maghiară a tuturor legilor și ordonanțelor în vigoare asupra cărților funduare și comentarea acelorora, lucrată de Dnii magistrați Papp și Bălașiu, apoi traducerea legilor asupra cooperației și altele.

5. A finanțat și a mijlocit valorizarea produselor agricole în general și în special a valorizat cereale, nuci, mere, slănină, untură, vite etc.

6. A ținut evidența continuă a unei armonioase colaborări cu următoarele societăți și întreprinderi, la cari Banca Agrară participă cu capital și cari în parte sunt directele ei creațiuni:

încă de învins Băncii Agrare, să putem justifica mai ușor rezultatele sau lipsa de rezultate ale anului trecut de gestiune, ci pentru-că importanța în sine a institutului nostru reclamă nu numai înaintea Domniilor Voastre și pentru Domniile Voastre, ci înaintea și pentru întreagă opinia publică de aici și din străinătate limpezirea cât mai grabnică și cât mai precisă a situației de drept și de fapt a unui institut, care îndeplinește o bună parte de funcțiune publică și e menit să joace cel mai important rol pentru această parte de țară în cadrele viitoare economii politice a României întregite.

Tot asemenea nu pentru justificarea deosebitelor cifre bilanciare și rezultate în trecutul an de gestiune, ci pentru a ne împlini pe deplin rostul de conducători economici și financiari în această parte de țară, cum el ni se impune în urma întregii structuri a institutului nostru, este că insistăm puțin și asupra momentelor generale, cari au determinat posibilitățile de acțiune pe terenul financiar-economic în anul trecut.

Inchegarea politică și administrativă a țării se face încet. Mai încet chiar decât se spera. Refacerea ei după toate calamitățile războiului mondial întârzie mai mult chiar decât e bine să întârzie.

Motivele sunt multe, multiple și de felurite naturi. Sinteza tuturor acestor motive însă, credem, că nu e injust, dacă o căutăm în psychoza generală, ce sugrumă întreaga noastră viață politică.

Pentru rezolvirea grabnică și fructuoasă a tuturor problemelor, ce imperativ ne cer deslegarea, este nevoie de cel mai uriaș efort, este nevoie de împărțirea cea mai economică a tuturor forțelor materiale, intelectuale și morale, de armonizarea lor în cea mai economică încadrare și de jertfirea tuturor veltăților de rasă și clasă, de partid și individuale, cu un cuvânt este nevoie de cel mai luminat și singur mântuitor patriotism. A arunca vina sau o parte a vinei numai asupra nesimpatiiilor sau neînțelegerii străinătății, înseamnă a căuta conștient motivul puțin sau mai puțin adevărat al rău-ului isvorât și condiționat la tot cazul mai mult de propria noastră vinovăție. Nici cel puțin invocarea faptului, de a'fel adevărat, că asemenea situației dela noi este și situația tuturor țărilor și popoare or, cari ne înconjoară, nu-i ertat să o invocăm drept scuză a piedecilor nenumărate, ce ni le punem înși-ne propășirii noastre, pentru-că alte țări și alte popoare pot avea și au mai multe și mai adânci motive reale ale imposibilității ieșirii din impasul și anomalia creată de războiul mondial. La noi însă țara întregită prezintă în toate ale ei, condițiuni, obiective de producțiune și de va orizare atât de avantajoase, cum nu le prezintă nici o altă țară vecină. Și este tocmai acest avantaju firesc, care trebuie să ne indemne la maximalul efort al tuturor puterilor noastre, ca, ceea-ce vitregia veacurilor ne-a împedecat până acum să facem în cadrele progresului economic, financiar, cultural și social față de celelalte popoare civilizate, să câștigăm astăzi, ca de mână încolo să mergem nu după, ci alături cu ele.

Banca Agrară, ca o instituțiune, care își înțelege rostul existenței sale în creațiunea pozitivă pentru prezent și în plămădirea unor noi și puternice temelii pentru prosperitatea viitorului și nici decum în specularea incidentală a momentului, era prea firesc, ca în această atmosferă generală de nesigurantă și de fluctuațiuni capricioase să nu și poată afla pe deplin locul și tihna creațiunii.

Dacă pe lângă toate acestea și în butul chiar al tuturor acestor neprielnice împrejurări rezultatul bilanciar al Băncii Agrare Vi-1 putem prezenta cu cifrele și în condițiunile financiare, cum ele rezultă din conturile de încheiere, o putem atribui numai și numai faptului, că în chaosul frământărilor de închegare economică și financiară s'au aflat și se mai află încă în deajuns momente sigure, trainice, productive, fructuoase și rentabile totodată, pentru ori-ce capital, care nu e călăuzit de o lăcomie oarbă, ci este îndrumat de singura sănătoasă dorință de a contribui în obligata sa activitate zilnică pentru consolidarea din viitor a tuturor posibilităților de acțiune economică și financiară. E o dovadă acest favorabil rezultat totodată și pentru trăinicia și sănătatea înșasi a condițiunilor de viață economică a întregii noastre țări.

Tabloul activității noastre financiare și economice evident, că în marea sa parte nu se va putea evidenția din bilanțul supus aprobării Domniilor Voastre, ca o oglindă fidelă a preocupărilor, ce ni le impune programul de activitate fixat în statutele institutului nostru, nici armonia liniilor de conduită economică și financiară nu poate fi căutată așa cum ea va trebui să fie atinsă pentru viitor. Sunt disproporții în plasamente și în câștigurile realizate așa fel, cum ele în vremuri normale ar putea fi taxate drept anomalii și greșeli de conduită financiară, cum astăzi însă ele au fost poruncite de nevoile mai puternice decât ori-ce teorie, ale zilelor, nu puteau să treacă cu noi și pe lângă noi, fără ca ele să ne imprime cererea, iar noi să le subliniem oferta.

Un fapt însă cu toate acestea rămâne cert, că cu tot fatalul incidental al operațiunilor multiple, ce a trebuit să le facem pentru obligata fructificare a capitalurilor încredințate chivernisirii institutului nostru, aceste plasări sunt și rămân pe deplin asigurate, nota principală caracteristică a conduitei noastre financiare fiind abținerea absolută dela ori-ce speculă, fie comercială, fie valutară. Ținta, pe care a ur-

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, Cluj,
 Intreprinderile Forestiere Române, Cluj,
 Societățile Comerciale Ardelene Unite, Deva,
 Energia Ardealului, Societate Anonimă Cluj,
 „ZEA” Societate Română Chimică-Farmaceutică, Cluj,
 „Sovata” Societate Balneară pe acțiuni, Tg. Mureș,
 „Fabrica de piele”, Soc. Anonimă, Turda,
 „Uzinele de Fer și Domeniile Reșița”, Reșița,
 „Prima Soc. Română de Explozibile S. A.”, Făgăraș,
 „ASTRA” Fabrică de vagoane și motoare, S. A. Arad,
 „Moara Iohana”, Alba-Iulia,
 „Ambrosi, Fischer & Co” Pepinieră de vițe de vie, S. A. Aiud,
 „Cărmidăria Orașului Cluj Soc. Anonimă” Cluj,
 „Omnium Electric”, S. A. București,
 „Industria Sârmei” Soc. Anonimă, Cluj,
 „România”, Societate de asigurare S. A., Sibiu,
 „Tipografia Națională” Soc. Anonimă, Cluj,
 „Isvorul” Institut de credit și economii Soc. Anon. Alba Iulia,
 „Fabrica de mașini agricole „Schieb” Soc. An., Sibiu,
 „Vinea” Societate comercială de vinuri, S. A., Alba-Iulia,
 „Alumina”, Societate pentru exploatarea minierelor S. A. București,
 „Fonciera” Societate de asigurări generale S. A., Cluj,
 „Ardealul” Intreprindere de arte grafice S. A., Cluj,
 „Corvin” Soc. Anonimă de chimie și metalurgie, Cluj,
 „Fabrica de mărfuri din coarne și oase” S. A. Cluj,
 „Fabrica de sticlă” S. A., Turda,
 „IRIS”, soc. română pentru industria ceramică, S. A. Cluj.

Toate aceste instituții și întreprinderi stau în legătură organică cu scopurile directe și indirecte arătate în statutele Băncii Agrare și toate vor servi drept temelii puternice întru sistematica organizare și îndrumare a viitoarei noastre producțiuni naționale.

Aceeași direcțiune, împreună cu direcțiunea financiară a organizat înființarea sucursalelor Băncii Agrare dela Beiuș, Timișoara, București și Orșova, având în curgere și alte tratative în deosebite centre românești.

Atât pentru fuzionarea unor institute provinciale cu Banca Agrară, transformându-se aceste în sucursalele institutului nostru, cât și pentru crearea în jurul acestor sucursale a unui nou cerc de interese, s'au emis din partea consiliului Dvs. de administrație, în baza alineatului II. art. 137 al legii pentru reforma agrară din Transilvania, Bănat, Crișana și Maramureș și în baza art. 3 din statutele societății un nou prospect de emisiune pentru 5.000 bucăți acții noi în valoare nominală de câte 1.000 Lei și Lei 75 în cheltuieli de emisiune, termenul de subscripțiune fixându-se până la 15 Mai a. c., ceea ce rugăm să binevoiți a ratifica.

O parte însemnată din cele 32,915,065. — Lei a efectelor proprii, ce figurează în bilanțul prezentat, sunt plasate în acțiunile instituțiilor și întreprinderilor semnalate mai sus, iar cum cele multe dintre ele numai în cursul anului trecut și-au început activitatea, profitul ce-l vor aduce pentru anul de gestiune expirat, formează rezerva sănătoasă a institutului nostru. Si în alegerea acestor plasări minte conducerea institutului nostru a fost călăuzită nu numai de necesitatea imperioasă, ce dicta o participare efectivă la promovarea producției noastre naționale, ci în fiecare caz aparte și de rentabilitatea, dar mai ales de siguranța acestor plasamente.

Nutrim ferma convingere, că aceste instituții vor fi pentru viitor nu numai ca clientelă bancară, ci direct chiar ca izvoare de rendement, un puternic sprijin al institutului nostru.

Activitatea financiară a Băncii Agrare.

Cu toată lupta mare contra lipsei de numerar, ce apăsa asupra întregii țări, activitatea noastră a fost, dupăcum rezultă din viramentul total arătat în bilanț, destul de vioaie. A trebuit însă să ne răzîmăm exclusiv pe operațiuni bancare, deoarece operațiunile în cădrele reformei agrare erau insuficiente pentru fructificarea capitalului.

În butul crizei am putut alimenta fără obstacole și greutateți toate afacerile vechi și am putut iniția altele noi.

Schimbul nefavorabil pentru Ardeal al coroanelor a influențat în mod simțitor operațiunile noastre financiare, ne a cauzat pagube a căror desdaunare rămâne să o reclamăm dela Stat, fiind evidentă lipsa de temelie legală a reținerii celor 5% ale efectivului schimbat și a reținerii celor 40% fără dobândă 1/2 de an ale acestui efectiv.

Cerem și în privința aceasta avizul și împuternicirea adunării generale de a proceda în cauza desdaunării.

Cu toate acestea institutul nostru a trecut relativ ușor peste toate greutatețile permanenței crizei și a putut sări în ajutorul și alor instituții și întreprinderi pentru a trece greutatețile, cu toate-că la început obstacolele se păreau de neînving.

Notăm însă la acest loc cu cea mai vie mulțumită, că *Banca Națională a României*, ca singurul institut, cu care suntem în relații de reescont, ne a pus în totdeauna la dispoziție în mod munificent un credit destul de însemnat. Avem ferma convingere, că acest credit ni se va ura cu m. nevoie e te atât în urma rostului, ce-l îndeplinim, cât și prin siguranța, pe care o oferim. Este necesar acest credit tocmai pentru alimentarea acelor institute și întreprinderi variate, dar fiecare în parte de o însemnătate deosebită, la cari institutul nostru participă ca acționar și financiarizator. Producțiunea acestor instituțiuni va contribui mult la satisfacerea nu numai a nevoilor interne de consum, ci în deosebit mod și la urcarea exportului și prin urmare la consolidarea valutei noastre.

Evident dar, că evoluarea progresivă a Băncii noastre s'a făcut treptat și fără salturi, cum nici nu urmărim și nici nu ne era ertat să urmărim profituri mari și rapizi, ferindu-ne totdeauna de orice speculațiune și căutând totdeauna ab o.uta siguranță.

Cu toate că atmosfera echivocă produsă de întreg curentul ne'nțe'egător, ba de multe ori ostil, ce se manifestase în cursul anului trecut împotriva institutului nostru până la limpezirea definitivă a situațiunii sale întemeiată pe legea agrară târziu votată și pe convențiunile întârziat încheiate, nu a putut fi favorabilă unei lăgiri a cercului de activitate a operațiunilor institutului și recămării unei încrederi publice mai largi și mai efective, depunerile ne-au crescut cu 6 617 896 18 Lei la aproape 34 milioane. Dovada cea mai evidentă, că încrederea instinctivă a publicului a simțit justa apreciere a importanței Băncii Agrare cu toată lipsa generală de numerar și cu toate-că conducerea institutului, jenată de întârzierea continuă a rezolvirii definitive a situației Băncii Agrare, nu a întreprins nici un pas pentru propaganda de achiziție și nu a căutat să facă nici o concurență simi'arelor institute.

Activele institutului au sporit în total cu 15,724.981.33 Lei cu toată rezerva, ce conducerea institutului în plina criză a pieței financiare era obligată să și-o impună și în plina criză particulară până la recunoașterea deplină a rostului Băncii, nu putea să o treacă cu vederea, dovada cea mai palpabilă, cât de mare gol a umplut Banca Agrară și cât de importantă chemare va trebui să fie pentru viitor.

Rezerva mai sus menționată o dovedește mai evident sporul de numai 9 686.442 Lei al contului efectelor proprii, iar nevoile multiple, cărora a trebuit să facă față Banca Agrară, ajutând în criza financiară particulari și instituțiuni, le evidențiază mai bine sporul portofoliului de cambii cu 12,935.400 Lei și sporul împrumuturilor de cont-curent cu o creștere de Lei 3 852.896.

Față de toate acestea reescontul institutului crește numai cu 6,870.960 Lei.

Iar dacă în fața acestor cifre mai punem că la active pe lângă creșterea cotei efectivului plătit pentru noile edificii ale institutului, contul acestora a crescut cu 1 351,244 25 iar la pasive fondurile proprii arată o creștere (fond de rezervă și fond de pensiuni) de 1 642,497 78, rămâne evident pentru specialist și laic, că plasamentul capitalului încredințat chivernisirii institutului nostru, este nu numai sigur, dar asigură totodată și rentabilitatea cuvenită.

Rentabilitatea aceasta nu vom nici de cum să vi-o evidențiem prin creșterea profitului brut cu Lei 4,381.906 24 față de aceea a anului trecut, pentru că nu aceste creșteri bilanciare, ci însăși realitatea plasamentului comportă reală dar neevidențiată rentabilitate a banului încredințat Băncii Agrare, asigurând această rentabilitate pentru viitor, față de ori și ce fluctuațiuni valutare și salvagardându-o față de ori și ce depreciere monetară.

Evident, că deodată cu această creștere generală a activelor societății, a virimentului și totalului operațiunilor, au trebuit să crească și spesele ei generale. O mare parte a cheltuielilor generale s'a consumat în lupta pentru rezultatul care nu se poate evidenția în bilanțul anului trecut, al obținerii situației limpezi de drept a institutului nostru în funcțiunea sa de reformă agrară, în raportul său cu Statul și în încadrarea sa de aici înainte definitivă în rostul economiei naționale și financiare a Țării. Nu-i de vina conducerii, ci a împrejurărilor vitrege stăpâne înșite peste orice conducere, dacă acest rezultat nu a putut fi obținut cu mai puțină jertfă de timp și de cheltuială. Așa dar, aceste cheltuieli generale pot fi cu drept cuvânt considerate ca investițiuni și numai convingerea, că rezultatele reale financiare dobândite de institutul nostru, abstracție făcând dela cele ideale, sunt îndestulitoare și mulțumitoare pentru acționar, ne-au făcut ca acestea să nu le repartizăm pentru a mortizarea pe mai mulți ani, când rezultatele materiale ale lor, numai în cursul viitorilor ani se vor prezenta.

Tot asemenea o altă bună parte a cheltuielilor generale urcate, a fost investită în studiarea noilor probleme, noilor întreprinderi, noilor fonduri și noilor participații ale institutului nostru, cari toate își vor da cu siguranță rezultatele rentabilității juste și sănătoase și cu toate acestea nu sunt din partea noastră repartizate pe viitorii ani, ci amortizate de-a dreptul.

Iar dacă am fi să recurgem la justificarea poate pentru opinia publică cea mai plauzibilă învo-când scumpetatea generală și în legătură cu ea la obligata urcare a salariilor și adauselor de scumpete pentru acei, cari, *jertfind, au inițiat, au creat și au susținut* acest institut prin toate vicisitudinile create de timp și impuse de oameni prea puțin în elegatori ai rostului vremilor ce se deschid, atunci cu siguranță singură această împrejurare ar putea să motiveze deplin urcarea integrală a acestor cheltuieli.

Banca Agrară, tocmai în interesul acționarilor și a viitoarei sigure rentabilități a banului plasat de ei, nu are efemera datorie de a exploata cămătărește clipa, ci ise impune ca un imperativ categoric obligamentul, de a curăți, netezi și croi drumul nou și oblu al viitoarei evoluții generale economice și financiare pentru acest colț de țară și de a integra în fel sănătos evoluția progresivă a întregii economii românești.

CONVOCARÉ.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii: „DECEBAL”, societate de acții în Deva se invită conform §-lui 17. din statute la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Deva, la 3 Maiu 1922 la 3 ore d. a., în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea și designarea alor doi notari și doi scrutinători.
 2. Raportul direcțiunii, prezentarea conturilor: Bilanț, Profit și Perdere pe anul 1921, raportul comitetului de supraveghiere și hotărârea asupra profitului curat, fixarea marcelor de prezență pe anul 1922.
 3. Alegerea a 3 membrii în direcțiune pe timp de 3 ani (§ 32. din statute.)
 4. Eventuale propuneri.
- În lipsa membrilor receruți adunarea se va ținea în înțelesul §-lui 23. din statute la 10 Maiu 1922 tot la timpul și în localul indicat.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare fie în persoană, fie prin plenipotență au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa institutului sau la cassa altor institute membre a „Solidarității” conform §-lui 20 din statute.*) Din ședința ordinară a direcțiunii ținută la 1 Aprilie 1922.

DIRECȚIUNEA.

*) § 20. Numai acel acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în registrul societății cu cel puțin 3 luni înainte de terminul adunării generale și vari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers acțiunile lor, eventual la locurile designate prin direcțiune.

Avizul despre depunerea acțiunilor la locurile designate, are să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării, altcum se privește de întârziat.

Avere.

Bilanț cu 31 Decembre 1921.

Datorii.

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Cassa			148872	71 ⁵	Capital societar			30000	—
Bon la bănci			199300	50 ⁵	Fonduri:				
Cambii de bancă escontate			764887	—	Fondul de rezervă	25500	—		
Imprumuturi pe oblig			515896	—	Fondul special de rezervă	2500	—		
Realități: Casa institutului	9500	—			Fondul dubioaselor	4000	—		
De vânzare	1335	06 ⁵	10836	89 ³	Fond de penziune	6000	—	38000	—
Efecte: Imprumut național	15000	—			Depuneri spre fruct			15354	10 ¹⁷
Acții	43991	—	58991	—	Creditori			8491	24
					Dividenda neridicată			1395	—
					Diverse			2742	09 ⁵
					Transitor			61361	71
					Profit curat			20352	10
			1697783	11 ⁵				1697783	11 ⁵

Cheltueli.

Profit și perderi cu 31 Decembre 1921.

Venite.

	Lei	b.	Lei	b.		Lei	b.	Lei	b.
Interese după depuneri			51880	91	Interese:				
Interese de cont curent			6563	29	de efecte	2721	—		
Contribuțiune			2646	71	de escont	49199	32		
Dare după int. la depuneri			6116	11	de obligațiuni	29381	78		
Marce de prezență			3820	—	dela depuneri proprii	395	70	81697	80
Spese: generale	12167	78			Venit la mărfuri			14205	—
la schimb	7647	36			Chirie			1080	—
salare	19800	—	39615	14	Proviziuni			34011	46
Profit curat			20352	10					
			130994	26				130994	26

Alexandru Moldovan sen. m. p.
director executiv.

Deva la 31 Decembrie 1921.

Dionisie Ardelean m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Petru Groz. m. p.
președinte

Dr. Ioan Dobre m. p.
v. președinte

Valer Candrea m. p.

Iosif Botean m. p.

Alesandru Petreu m. p.

Ioan Antal m. p.

Augustin Herbay m. p.

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Deva, la 20 Martie 1922.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dominic Ratiu m. p. Adam Leșnican m. p. Iosif Petroviciu m. p. Nicolae Duma m. p. George Popoviciu m. p.
președinte.

Aceste premise și considerente, sperăm, ne pot îndreptăți a supune aprobării Domniilor Voastre proiectul împărțirii profitului net, după cum urmează:

Profit net	L. 5,568,703 90
5% acționarilor	„ 2,500,000 —
	L. 3 068,703 90
10% fondului de rezervă	L. 306 870 39
10% fond de pensiuine	„ 306,870 39
6 ³ / ₄ % Consiliului	„ 207,138 52
17 ³ / ₈ % Cenzorilor	„ 57,538 20
11 ¹ / ₂ % dir. general	„ 46,030 56
5% Direcțiunei	„ 153 435 39
10% funcționarilor	„ 306 870 39
5% scopuri fil. culturale și filantropice	„ 153,435 20
	L. 1 538,187 85
	L. 1,530,516 05
din care se va da 3% supradiv. acționarilor	„ 1 500,000 —
	L. 30,516 05
Din acest rest remunerația Președintelui Consiliului de admin.	„ 23,000 —
Restul la dispoziția Direcțiunei	L. 7,516 05

Prin dotările aici propuse, fondul general de rezervă se va urca la suma de Lei 2 572 629 17, iar fondul de pensiuine la 731,029 39 Lei, astfel că fondurile institutului în general ating aproape zece la sută a capitalului societar, și dacă luăm în considerațiune, că acest rezultat este ajuns după abia 2 ani neîntregi de activitate și anormali, succesul, credem, ne poate mulțumi. E o dovadă și această sporire a fondurilor proprii pentru siguranța și viitoarea și mai mare rentabilitate a plasamentului capitalului acționar.

După limpezirea definitivă a situației de drept a Băncii Agrare, fixată prin înregistrarea statutului ei la 16 Decembrie a. tr. în Monitorul Oficial, Consiliul de administrație și-a ținut ca una din primele sale îndatoriri, a rezolvi o chestiune de eminentă importanță pentru ființarea pe mai departe în condițiuni normale și de prosperitate a institutului nostru, votând ceea ce se întârziase aproape doi ani, anume regulamentul de salarizare și încadrare a funcționarilor institutului, simultan cu regulamentul de pensiuine, totodată rectificând contractele de angajament și serviciu ale directorilor și subdirectorilor angajați în serviciul institutului. A fost condus Consiliul de administrație la fixarea acestor regulamente de înțelegerea deplină nu numai a rostului social, ce are să-l îndeplinească institutul nostru, ci mai cu seamă de momentul practic în interesul chiar al institutului și al siguranței capitalului încredințat chivernisirei oamenilor angajați lui, ca inzeștrat fiind acest institut cu privilegiile și scutiunile înscrise în speciialele convențiuni și inzeștrat fiind mai cu seamă cu favorul, ca toate actele emise de institut, să aibă înaintea ori și cărui for considerația documentelor publice, funcționarii institutului să fie în conformitate asigurați atât în existența lor prezentă cât și în siguranța lor viitoare, ca în acest fel nici o umbră de bănuială să nu poată încăpea privitor la corectitudinea gestiunii lor.

Aceleași momente au determinat Consiliul de administrație și la fixarea bazei de pensiuine prevăzută în regulament, cât și a cotelor reținute dela funcționarii institutului, pentru augmentarea fondului de pensiuine așa fel, că acest fond prin dotațiunile statutare de un % mai urcat ca deobște ce-i revin an de an, apoi prin cotizațiile membrilor lui și prin accesoriile sperative, după cel mai verosimil calcul al probabilităților, este și va rămâne suficient ca să supoarte toate angajamentele ce-l grevează, mai ales că deocamdată și, cum sperăm, în apropiatul viitor, nu va avea erogate.

Pentru aceste motive, Vă rugăm dar să binevoiți a descărca Consiliul de administrație pentru întreaga sa gestiune, ratificându o în întregimea ei.

Cronica simplă

Proiectul legii de chirii stabilește următoarele norme cu caracter transitor:

a) Prelungirea tuturor contractelor de închiriere pentru 1 an, până la 23 Aprilie 1923.

b) Sporirea chiriilor de trei ori pentru locuință

c) „ „ „ 4-5 „ „ prăvălii luându-se de bază chiria din 1916. Sporurile se socotesc începând dela 13 Aprilie 1922.

d) Proprietarii dinainte de 1916 și cari au un singur imobil sunt îndreptățiți să intre în caele lor dar sunt obligați a procura alte locuințe chiriașilor delojați.

e) Cine a devenit proprietar după 1915 n'are dreptul să delogeze anumite categorii de chiriași pe cari le va stabili consiliul de ministrii, ca ziarști, profesioniști militari, văduve și orfani de rețboiu funcționari publici, pensionari și lucrători asigurați la Cassa Ocrotirilor Sociale.

f) Se exceptează dela prelungirea contractelor localurile de petrecere adică: varieteurile, barurile, teatrele, cinematografele etc. precum și cluburile, cari rămân la liberă tranzacție.

Aceasta lege urmează a fi aplicată în vechiul regat și toate provinciile alipite.

„Porumbăceana“, Cassă de Economii, Societate pe Acțiuni în Porumbacul de Jos.**CONVOCAR E.**

Domnii acționari ai cassei de economii „PORUMBĂCEANA“, societate pe acții, conform §-lui 16 din statute, se învâie la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul de jos, la 23 Aprilie st. n. 1922, la 3 oare după masă, în localul băncii.

OBIECȚELE:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1921, raportul comitetului de supraveghiere și votarea absolutului pentru direcțiune și comitet.

2. Deciziune asupra împărțirii profitului curat.

3. Alegerea a 3 membri în direcțiune pe 6 ani, conform §-lui 28 din statute.

4. Fixarea capitalului societar rezultat din emisiunea III. și stabilirea valorii acțiunilor la 100 Lei nominal.

5. Modificarea §-lor 4, 6, 7, 15, 19, 28, 31, 37, 39, 41, 43, 44, 46, 61, 69 din statute.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu o zi înainte de adunare la casa societății pe lângă revers.

Acțiunile se pot depune și la instituttele „Albina“, Sibiu, „Furnica“, Făgăraș, „Olteana“, Viștea-inferioară și „Cassa de păstrare“, Săliște, până inclusive 18 Aprilie, iar reversele sunt a se înainta până în 22 Aprilie st. n. Porumbacul de jos, 26 Martie 1922.

DIRECȚIUNEA.

Activa.	Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1921.	Passiva.	
	Lei b.	Lei b.	
Cassa în numerar	69,282.68	Capital soc. 1200 acții à Lei 50	60,000.—
Cambii de bancă	687,617.50	Fond de rezervă	38,844.78
Imprumuturi ipotecare	45,299.50	Fond de pensuni	4,677.11
Imprumuturi pe oblig. cu cavenți	211,520.50	Depuneri spre fructificare	2,236,054.38
Efecte	129,839.77	Interese transit. anticipate	9,256.75
Depuneri la bănci	389,202.15	Scopuri de binefaceri	1,711.56
Credite de Cont-Curent	828,420.—	Dividende neridicate	1,004.50
5% dela retragerea coroanelor	9,915.76	Creditori	1,121.—
Debitori	31.97	Profit curat	18,459.75
	<u>2,371,129.83</u>		<u>2,371,129.83</u>

Debit.	Contul Profit și Perdere	Credit.	
	Lei b.	Lei b.	
Interese: la depun. spre fruct.	69,470.56	Interese;	
Spece: de birou	4,260.52	dela cambii escont.	25,753.10
Salare	10,045.—	dela imprum. ipotecare	2,382.10
Competințe de timbru	115.20	dela imprum. pe oblig. cu cav.	19,210.69
Contribuțiune: directă	4,049.—	dela efecte	5,54.—
15% după int. dep. spre fruct	9,768.65	de întârziere	2,466.53
Profit curat	18,459.75	după depuneri la bănci.	28,572.99
	<u>116,168.68</u>	Transcrieri de acții	102.—
		Interese de Cont-Curent	25,057.34
		Provizioni	7,099.93
			<u>116,168.68</u>

Porumbacul de jos, 31 Decemvrie 1921.

Ioan Marinescu m. p.,
prezident.

DIRECȚIUNEA:

Dimitrie Mandea m. p.,
vice-prez. și cassar.

G. Comșa m. p.

I. N. Marinescu m. p.

Lazăr Stoichița m. p.

I. Stoichița m. p.

S. Silca m. p.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile purtate în deplină ordine.

Porumbacul de jos, 26 Martie 1922.

Alexandru Bratu m. p.

Simion Grădinaru m. p.

Pant. Muntean m. p.

Victor Preda m. p.

Propunerea

direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat de Lei 18,459.75

În înțelegere cu comitetul de supraveghiere ne luăm voie a face următoarea propunere:

I. Să se dea 5% dividendă acționarilor (§ 46)

Lei 3,000.—

II. Restul de Lei 15,459.75 să se împartă precum urmează:

5% fondului de rezervă	Lei	772.98	3% supra-dividendă acționarilor	„	1,800.—
5% tantiemă direcțiunii	„	772.98	Intregirea tantiemelor	„	1,545.96
3% tantiemă comitetului de supraveghiere	„	463.79	Interese pentru emisiunea a 3-a de acții	„	483.04
2% tantiemă funcționarilor	„	309.19	15% darea după dividende	„	720.—
2% fondului de binefacere și dotație	„	309.19	La dispoziția direcțiunii	„	577.49
Dotație fondului de rezervă	„	6,382.24			
Dotație fondului de pensuni	„	1,322.89			
			Total . Lei		18,459.75.